

William Foote Whyte: Creative Problem Solving in the Field, AltaMira Press, Sage, USA, 1997, 162 sider.

Anmeldt af *Erik Maaløe*, Handelshøjskolen i Århus

En bog, som det er en usminket nydelse at læse, især dens første halvdel. Den tilbyder sig endog umiddelbart at kunne læses på en flæthed af måder.

Dels som faktuel skildring af en forskerkarriere, set indefra af en tidens bedst kendte moderne feltforskere - forfatter af nutidens mest solgte feltarbejde overhovedet, hans ph.d.-afhandling fra 1943, *Street Corner Society*, - om gadebander.

Sådan læst kan man nyde Whytes stille, jævnt og umiddelbart forståelige betragtninger om, hvad man kan få ud af en forskningstilgang baseret på et ønske "om at opdage sociale sammenhænges egenskaber frem for at navngive dem på forhånd". Dvs. en forskningsstrategi baseret på ikke at nærme sig et valgt felt med "et sæt af allerede forudfattede hypoteser".

Men som konsekvens heraf kan bogen også læses som udtryk for en ældre mands vemod ved ikke helt af have fået den anerkendelse, han selv synes at fortjene. Og det har jo intet med den faktiske anerkendelse at gøre! Få er så ofte citeret som han! Det afgørende er, hvad han selv føler:

A nærme sig feltet med sympati for dets indvånere og bevidst uden vilje til at ville kategorisere og påvise, hhv. afvise a priori valgte sammenhænge, har nemlig en pris: Det presser forskeren i retning af en større respekt for mængden af de dimensioner, der præger aktørernes liv. Fx at se livet i organisationer som en helhed af sociale og tekniske relationer og ikke blot som fx økonomiske transaktioner.

Dermed bliver åben feltnær forskning ikke nær så teoretisk prægnant. Tværtimod det kræver helhedstænken samt vilje til dialog med fx fagforenings- og fabriksledere. Og som Whyte heraf konkluderer:

"Mainstream sociologists are under no such pressure to advance from theory to practice. They can build and maintain their scholarly reputation by joining in academic debates about global frameworks underlying the growth and survival of bureaucratic organizations"

Læst på denne måde kan bogen dermed også ses som et datagrundlag for et studium af hvordan et ellers succesfuldt menneske søger at fremmane et mere fuldstændigt og betydningsfuldt billede af sig selv, end han selv føler, andre vil eller kan anerkende.

Endelig kan bogen læses som en illustration af, dels hvor langt en forsker kan komme med små midler - ikke mindst deltagerobservation - dels hvorledes feltarbejdet med alle dets påmindelser om, at livet er rigere end teorien, kan inspirerer den åbne begavelse til større begrebsafklaring.